

پاورپوینت درس 19 مطالعات اجتماعی پایه پنجم ابتدایی

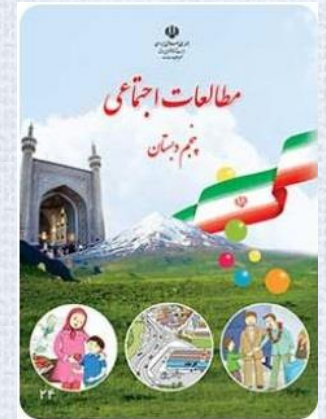
ایرانیان مسلمان حکومت تشکیل می دهند

تهیه و تنظیم:

نام معلم:

مدرسه:

کلاس:

درس نوزدهم 19

ایرانیان مسلمان حکومت تشکیل می دهند

در سال گذشته خواندید که با ورود عرب های مسلمان به ایران، حکومت ساسانیان منقرض شد. مردم ایران هم که از حکومت ساسانی ناراضی بودند، با شنیدن پیام های دین اسلام به تدریج مسلمان شدند. با ورود اسلام به سرزمین ما، دوره ی جدیدی در تاریخ ایران آغاز شد و ایران جزء سرزمین های اسلامی قرار گرفت.

تشکیل حکومت بنی عباس

به پیروان ابومسلم، سیاه جامگان می گفتند؛
زیرا اغلب لباس سیاه می پوشیدند.

همان طور که در درس پیش خواندید،
خلفای بنی امیه قوانین و عدالت اسلامی
را رعایت نمی کردند؛ امامان را به
شهادت می رساندند و نژاد عرب را
از بقیه ی نژادها برتر می دانستند. در
نتیجه، قیام های زیادی علیه بنی امیه
صورت گرفت.

یکی از گروه های ناراضی، خاندان بنی عباس بود. بنی عباس با تبلیغات زیاد، طرف دارانی در میان ایرانیان پیدا کرده بودند. آن ها می گفتند که می خواهند با ظلم و ستم مبارزه کنند و انتقام خون امام حسین (ع) و یارانش را بگیرند. ابومسلم خراسانی یکی از ایرانیانی بود که فرماندهی گروه های ناراضی را به عهده داشت. او در چند جنگ، سپاهیان بنی امیه را شکست داد و به این ترتیب خاندان بنی عباس به حکومت رسیدند.

مرقد مطهر امام موسی کاظم
(ع) و امام محمدتقی (ع) در
کاظمین، عراق این دو امام به
دست بنی عباس به شهادت
رسیدند.

پس از مدتی، خاندان بنی عباس هم
ستمگری را آغاز کردند. آن ها نیز به
دستورات اسلام توجهی نداشتند. در این
دوره نیز، امامان شیعه و پیروان آن ها
مورد اذیت و آزار قرار می گرفتند.

مرکز اصلی حکومت بنی عباس در بغداد (عراق کنونی) بود و خلفای عباسی بر بیشتر سرزمی‌های اسلامی، از جمله ایران، حکومت می‌کردند.

بنی عباس، شیوه‌ی درست کشورداری را نمی‌دانستند؛ به همین دلیل، اغلب وزیران خود را از میان ایرانیان انتخاب می‌کردند تا بتوانند بر قلمرو پهن‌اورشان حکومت کنند.

حکومت های ایرانی

از اوایل قرن سوم هجری، ایرانیان به تدریج در بخش های مختلف ایران، حکومت هایی تشکیل دادند. البته این حکومت ها در قلمرو خلافت عباسیان قرار داشتند و جزئی از آن به شمار می رفتند.

به نقشه ها و نمودار خط زمان توجه کنید و

حکومت های ایرانی این دوره را نام ببرید.

ظرف سفالی کشف شده از دوره ی طاهریان درنیشابور

قلمرو طاهریان

مجسمه ی یعقوب
لیث صفاری، زابل

قلمرو صفاریان

مقبره ی امیر اسماعیل سامانی،
بخارا، کشور ازبکستان

قلمرو سامانیان

بند امیر در فارس که به
دستور عضدالدوله ساخته شد.

قلمرو آل بویه

گنبد چَمِستان در مازندران، سازی، از آثار دوره ی علویان

بعضی از این حکومت ها با خلفای بنی عباس رابطه ی دوستانه ای داشتند و بعضی بر علیه خلفا بر می خاستند.

آل بویه دشمن خلیفه ی عباسی بودند. یکی از فرمانروایان آل بویه توانست بغداد را فتح کند و خلیفه ی عباسی را به زندان بیندازد. علویان و آل بویه پیرو مذهب شیعه بودند.

فرهنگ و هنر در دوره ی حکومت های ایرانی

برخی از حکومت های ایرانی مانند سامانیان و صفاریان، به زبان فارسی اهمیت زیادی می دادند و شاعران و دانشمندان را تشویق می کردند. رودکی شاعر معروف دوره ی سامانیان بود.

فرمان روایان آل بویه و طاهریان به عمران و آبادی، علاقه ی زیادی داشتند و از کشاورزان حمایت می کردند.

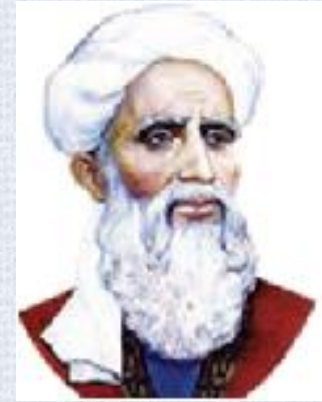
فرمانروایان آل بویه بیمارستان مهمی در بغداد تأسیس کردند و به آموزش علم طب پرداختند.

ابوعلی سینا دانشمند بزرگ ایرانی، وزیر یکی از شاهزادگان آل بویه بود. در زمان آل بویه مراکز علمی شیعه گسترش یافت.

ابوعلی سینا فیلسوف و پزشک ایرانی

رودکی، پدر شعر فارسی

- 1 چرا ایرانیان بنی عباس را به قدرت رساندند؟ چرا مردم از حکومت بنی عباس ناراضی شدند؟
- 2 چرا هنر و زبان فارسی در دوره ی حکومت های ایرانی رونق پیدا کرد؟
- 3 با توجه به آنچه در درس فارسی امسال خوانده اید، یک نمونه از هوشمندی های ابوعلی سینا را تعریف کنید.

با تشکر و سپاس از معلم خوبم

پایان

